

JANKO MROVLJE

POVELJNIŠKI KADER POLJANSKE, ŽIROVSKE IN ČRNOVRŠKE ČETE V SESTAVU POLJANSKEGA BATALJONA

POLJANSKA ČETA

Partizanska enota Poljanska četa je bila ustanovljena na pobudo komunistov za Poljansko dolino pred poljansko vstajo v začetku decembra 1941. Že po nekaj dneh se je vključila v Cankarjev bataljon, ki je 14. decembra 1941 prišel v Poljansko dolino.

Četa je ponovno delovala od zgodnje pomladi leta 1942 in je bila od aprila 1942 3. četa v sestavu Poljanskega bataljona (drugega) 1. grupe odredov. Z reorganizacijo in ukinitvijo grup decembra 1942 pa je bila kot 1. četa v sestavu Poljanskega bataljona (tretjega) Gorenjskega odreda.

Operativno območje čete je bila Poljanska dolina z naselji in zaselki desnega in levega brega reke Sore od Žirov do Škofje Loke.

Med obstojem čete od decembra 1941 do 12. julija 1943, ko se je četa vključila v Gorenjsko brigado, so četi poveljevali naslednji komandirji in politkomisarji:

K o m a n d i r j i :

Rudolf Robnik, komandir Poljanske čete v decembru 1941 ob ustanovitvi; Pavel Peternel-Peter, komandir Poljanske čete od zgodnje pomladi do 28. aprila 1942;

Janez Pohleven, komandir Poljanske čete od maja do 24. novembra 1942; Albin Mlakar, komandir Poljanske čete od decembra 1942 do 18. januarja 1943;

Silvester Štibelj-Dimač, komandir Poljanske čete od februarja do 10. aprila 1943;

Zoran Kopač-Živko, komandir Poljanske čete od 10. aprila do 12. julija 1943.

P o l i t k o m i s a r j i :

Vinko Oblak, politkomisar Poljanske čete od zgodnje pomladi do junija 1942;

Jože Černič-Kostja, politkomisar Poljanske čete od junija do 6. septembra 1942;

Bogo Flander-Klusov Joža, politkomisar Poljanske čete od 6. septembra do sredine oktobra 1942;

Branislav Žigon-Sokol, politkomisar Poljanske čete od oktobra 1942 do druge polovice marca 1943;

Franko Kesič-Cene, politkomisar Poljanske čete od marca do julija 1943.

ZIROVSKA ČETA

V drugi polovici marca 1943 se je z delitvijo Poljanske čete ustanovila Žirovska četa (četrti) v Poljanskem bataljonu (tretjem) Gorenjskega odreda.

Operativno območje čete je bil Žirovski Vrh z okoliškimi hribi in večjimi vasmi Žiri, Sovodenj, Trebija in drugimi naselji.

Četa je obstajala od marca do 12. julija 1943. Četi so poveljevali naslednji komandirji in politkomisarji:

K o m a n d i r j i :

Adolf Kalan-Muki, komandir Žirovske čete od ustanovitve do 12. junija 1943;

Anton Kavčič-Sever, komandir Žirovske čete v juniju 1943;

Niko Blaznik-Rado, komandir Žirovske čete nekako od 20. junija do 12. julija 1943.

P o l i t k o m i s a r j i :

Branislav Žigon-Sokol, politkomisar Žirovske čete od ustanovitve do maja 1943;

Franc Jernejc-Milče, politkomisar Žirovske čete od maja do junija 1943;

Karol Kavčič-Iztok, politkomisar Žirovske čete v juniju 1943;

Alojz Krelj-Simon, politkomisar Žirovske čete v juniju in juliju 1943.

ČRNOVRŠKA ČETA

V prvi polovici maja 1943 je bila za območje desnega brega reke Sore in za poljanske hribe, ki mejijo na Polhograjske Dolomite, ustanovljena Črnovrška četa v Poljanskem bataljonu (tretjem) Gorenjskega odreda.

Četa je bila ustanovljena iz sestava borcev Poljanske in Žirovske čete, ki so bili rojeni v vaseh na desnem bregu reke Sore. Četi sta poveljevala od ustanovitve do vključitve v Gorenjsko brigado.

K o m a n d i r :

Niko Blaznik-Rado, komandir Črnovrške čete od ustanovitve do druge polovice junija 1943;

P o l i t k o m i s a r :

Strojislav Poljanšek-Stojan, politkomisar Črnovrške čete od maja do vključno 12. julija 1943, ko se je z enoto vključil v Gorenjsko brigado.

V sestavi Poljanskega bataljona sta bili od aprila 1942 do maja 1943 tudi Loška in Selška četa, ki sta maja 1943 prerasli vsaka v samostojen bataljon. O poveljniški sestavi teh dveh enot bomo poročali prihodnjič.

Vse navedene komandirje in politkomisarje čet predstavljamo s kratkimi biografskimi podatki in fotografijami:

Rudolf R o b n i k je bil rojen 24. marca 1918 v Žabji vasi pri Poljanah, po poklicu je bil gradbeni delavec. — Leta 1941 se je kot organizator vključil v Osvobodilno fronto, zbiral orožje in sodeloval že od poletja 1941 s prvimi

Rudolf Robnik

Pavel Peternel-Peter

Janez Pohleven

Albin Mlakar

Silvester Štibelj-Dimač

Zoran Kopač-Zivko

partizani, ki so prišli v Poljansko dolino. Kot komunist je v začetku decembra 1941 sodeloval pri ustanovitvi Poljanske čete in bil imenovan za komandirja. Dne 14. decembra 1941 se je s četo vključil v Cankarjev bataljon. Udeležil se je bojev v poljanskih hribih in dražgoške bitke. Ob povratku iz Dražgoš so njegov vod obkolili Nemci na Muhovi domačiji v Vinharjih, kjer je padel s petimi borci.

Viri: Rojstna matična knjiga Poljane, leto 1918, str. 240, zap. št. 16. — Gorenjski muzej Kranj, biografija, mapa Poljane 10/26. — V. Demšar, Zrtve NOV iz občine Skofja Loka, *Loški razgledi* 22, 1975, str. 204. — M. Žakelj, S Cankarjevim bataljonom v Novo leto 1942, *Gorenjska v borbi za svobodo*, št. 5, 1961, str. 29. — *Zbornik dokumentov in podatkov o NOV IV/2*, 1953, dok. 137, str. 341 (glej str. 345, točka 18). — Marija Kovač, Zabja vas 4, fotografija. — Pavla Kalan, Vinharje, ustni vir. — Maks Kalan, Hotovlja, ustni vir. — Fotografiran, ko je služil vojaški rok pred vojno.

Pavel Peternel-Peter je bil rojen 5. januarja 1918 v Vinharjih nad Poljanami. Po končani osnovni šoli se je izučil mehanične obrti. — Decembra 1941 se je vključil v Cankarjev bataljon in sodeloval v bojih v poljanskih hribih in dražgoški bitki. Od zgodnje pomladi 1942 je bil komandir Poljanske čete

v 2. bataljonu 1. grupe odredov. Padel je 28. aprila 1942 ob napadu na nemški avto, ob cesti pri Brodeh.

Vir: *Borec* 2/1981, str. 71. — Fotografiran pred vojno.

Janez P o h l e v e n se je rodil 24. junija 1910 v Črnem Vrhu nad Polhovim Gradcem, nazadnje je bival v Orehku 22 pri Kranju, po poklicu je bil tovarniški delavec. — Dne 12. decembra 1941 je odšel v partizane v Kokrško četo, od koder je februarja 1942 prišel v Poljansko dolino in se pridružil borcem Poljanske čete v 2. bataljonu 1. grupe odredov. Od maja do 24. novembra 1942 je bil komandir Poljanske čete. Padel je 24. novembra 1942, ko se je prebijal iz obkoljene Torkove domačije v Delnicah pri Poljanah.

Fotografiran, ko je služil vojaški rok leta 1933.

Albin M l a k a r je bil rojen 12. februarja 1923 v Gorenji vasi. Bil je dijak meščanske šole. Julija 1941 so ga Nemci s starši in brati izselili v Srbijo. — Jeseni 1941 je pobegnil v Slovenijo. V začetku decembra 1941 je odšel v partizane in bil med borci, ki so na Muhevi domačiji v Vinharjih ustanovili Poljansko četo. S Cankarjevim bataljonom se je udeležil dražgoške bitke in drugih bojev, ki jih je bojevala Poljanska četa. V letu 1942 je slovel kot hraber mitaljezec Poljanske čete. V decembru 1942 je bil imenovan za komandirja čete. Dne 18. januarja 1943 je padel v Dolenjih Brdih v Poljanski dolini.

Vir: *Borec* 5/1981, str. 242 in 246. — Fotografiran pred vojno.

Silvester Š t i b e l j - Dimač se je rodil 31. decembra 1912 v Javorjah, bil je kmečki sin. — Za ostale podatke glej J. Mrovlje, Poveljniki in politkomisarji Poljanskega bataljona, *Loški razgledi* 28, 1981, str. 64.

Vir: *Borec* 2/1981, str. 76. — Fotografiran leta 1945.

Zoran K o p a č - Živko je bil rojen 12. januarja 1918 v Novi vasi pri Žireh. Po končani osnovni šoli se je izučil za mizarja. — V NOV je stopil prostovoljno 7. februarja 1943 v Poljansko četo 3. bataljona Gorenjskega odreda. Komandir Poljanske čete je bil od 10. aprila do 12. julija 1943. Padel je 16. julija 1943 pri Karlovškem mlinu v Dolenjih Ravneh pod Blegošem.

Vir: *Borec* 2/1981, str. 68. — Fotografiran, ko je služil vojaški rok pred vojno.

Vinko O b l a k je bil rojen 4. julija 1909 v Novi vasi pri Žireh, po poklicu je bil pekovski pomočnik. — Junija 1941 je bil sprejet v komunistično partijo. V začetku decembra 1941 je odšel v partizane in sodeloval v poljanski vstaji in dražgoški bitki. Od aprila do junija 1942 je bil politkomisar Poljanske čete 2. bataljona 1. grupe odredov. Dne 4. avgusta 1942 je padel v nemški ofenzivi na Blegoš. Tedaj je imel položaj intendanta 2. bataljona 1. grupe odredov.

Vir: *Borec* 3-4/1981, str. 140 in 143. — Fotografiran pred vojno.

Jože Č e r n i č - Kostja je bil rojen 8. marca 1908 v Ljubljani. Njegovo zadnje bivališče je bilo v Streliški ulici 26, po poklicu je bil geometer. Padel je 18. januarja 1943 v Dolenjih Brdih v Poljanski dolini. — Za ostale podatke glej J. Mrovlje, Poveljniki in politkomisarji Poljanskega bataljona, *Loški razgledi* 28, 1981, str. 65.

Vir: *Borec* 5/1981, str. 243 in 246. — Fotografiran pred vojno.

Bogo F l a n d e r - Klusov Joža je bil rojen 8. decembra 1918 v Ljubljani, sin malega trgovca, zaposlen kot telegrafist pri železnici. — V drugi polovici maja 1942 je prišel s skupino partizanov na Gorenjsko. Dodeljen je bil v Po-

Vinko Oblak

Jože Črnič-Kostja

Bogo Flander-Klusov Joža

Branislav Žigon-Sokol

Franko Kesič-Cene

Adolf Kalan-Muki

ljansko četo 2. bataljona 1. grupe odredov. Septembra 1942 je bil imenovan za politkomisarja Poljanske čete. Posle politkomisarja je opravljial do sredine oktobra 1942. Funkcije je bil razrešen zaradi pisateljavanja. Med bivanjem v Poljanski četi leta 1942 je napisal zanimiva pričevanja o dogodkih in borbah Poljanske čete. Padel je v Cankarjevi brigadi kot pomočnik politkomisarja 2. bataljona leta 1944 pri Bosiljevem.

Vir: R. Traven, *Zrtve fašističnega nasilja v občini Ljubljana-Šiška*, biografija, str. 276—280 (arhiv hrani ZZB NOV občine Šiška). — Fotografiran pred vojno.

Branislav Žigon-Sokol se je rodil 6. junija 1915 v Sežani. Mladost je preživljal v Borovnici, meščansko šolo je obiskoval v Ljubljani. Po končani šoli je odšel v vojno mornarico, kjer je imel čin podoficirja. — Od leta 1941 je organizirano deloval v OF in se maja 1942 pridružil partizanom v Polhograjskih Dolomitih in nato Poljanski četi 2. bataljona 1. grupe odredov. Od oktobra 1942 do druge polovice marca je bil politkomisar Poljanske čete in zatem politkomisar Žirovske čete do maja 1943. Junija 1943 je bil imenovan za politkomisarja Loškega bataljona, kasneje je bil v Prešernovi brigadi in v 14. diviziji na Stajerskem. Danes je podpolkovnik JLA v pokoju in stanuje v Ljubljani.

Viri: J. Mrovlje, Prvi komandir in prvi politkomisar Žirovske čete, *Žirovski občasnik* 4, 1982, str. 166. — *Zbornik dokumentov in podatkov o NOV VI/6, 1961*, dok. 20, str. 50. — Fotografiran, ko je služil vojsko v mornarici pred vojno.

Franko Kesič - Cene se je rodil 6. oktobra 1916 v Ljubljani, pred vojno je bil študent medicine, diplomiral je po vojni. — V NOV je prostovoljno stopil 18. novembra 1942, in sicer v Poljansko četo 2. bataljona 1. grupe odredov. Od druge polovice marca do julija 1943 je bil politkomisar Poljanske čete, pozneje sanitetni referent v 14. diviziji in drugih partizanskih enotah po Sloveniji. Danes je podpolkovnik JLA v rezervi.

Fotografiran leta 1945.

Adolf Kalan - Muki je bil rojen 30. januarja 1915 v Ljubljani, po poklicu je bil delavec. — Od avgusta 1941 je deloval kot ilegalec v borbenih trojkah v Ljubljani. Jeseni 1941 se je pridružil partizanski enoti na Samatorici v Polhograjskih Dolomitih. Maja 1942 je prišel na Gorenjsko v Poljansko četo, kjer je prevzel mesto vodnika. V drugi polovici marca 1943, ko je bila ustanovljena Žirovska četa, je bil imenovan za komandirja. Na tem položaju je bil do 12. junija istega leta. Kasneje je bil v raznih partizanskih enotah. Po vojni

Anton Kavčič-Sever

Niko Blaznik-Rado

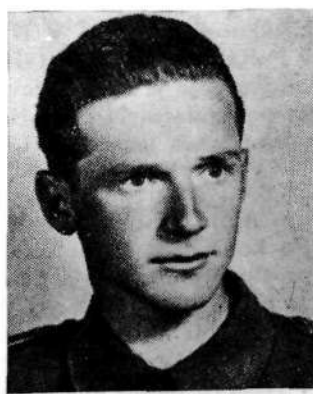
Franc Jernejc-Milče

Karol Kavčič-Iztok

Alojz Krelj-Simon

Strojislav Poljanšek-Stojan

je ostal v JLA, bil upokojen kapetan 1. razreda in spomeničar. Umrli je leta 1972 v Celju.

Vir: J. Mrovlje, Prvi komandir in prvi politkomisar Žirovske čete, *Žirovski občasnik* 4, 1982, str. 165. — Fotografiran po vojni.

Anton Kavčič-Sever se je rodil 28. maja 1919 v Stari vasi pri Žireh. Po končani osnovni šoli se je izučil trgovske obrti, vojaški rok je služil pri mornarici. — V partizane je stopil prostovoljno 28. marca 1943 v Žirovsko četo 3. bataljona Gorenjskega odreda. V četi je bil mitraljezec, dne 12. junija 1943 je bil imenovan za komandirja Žirovske čete. Že junija je bil zaradi boleznih razrešen funkcije. Kasneje je bil komandir 2. čete v 2. bataljonu Prešernove brigade, obveščevalec 31. divizije, komandir zaščitne čete partijske šole v Cerknem in od oktobra 1944 oficir pri mornariškem odredu 9. korpusa. Je mornariški kapetan 1. razreda v rezervi, upokojeni komercialist, stanuje v Kranju. Fotografiran po vojni.

Niko Blaznik-Rado je bil rojen 12. novembra 1919 v Idriji, nazadnje stanujoč v Škofji Loki, zaposlen kot tovarniški delavec v Kranju. — V NOV je stopil prostovoljno 7. februarja 1943 v Poljansko četo 3. bataljona Gorenjskega odreda. V četi je bil imenovan za vodnika. Ko se je v prvi polovici maja 1943 na desnem bregu Sore ustanovila Črnovrška četa, je bil imenovan za njenega komandirja. Na tem položaju je bil do 20. junija 1943, ko je bil imenovan za komandirja Žirovske čete. Ob nemški ofenzivi 3. avgusta 1943 je bil ujet v Žirovskem Vrhu, nato zaprt v Begunjah in 31. decembra 1943 ustreljen s skupino talcev v Medvodah.

Viri: *Borec* 11/1981, str. 577 in 583. — J. Gerčar, *Begunje*, str. 222. — Letak o streljanju talcev 31. decembra 1943. — Fotografiska dokumentacija Žirovske čete. — Loški muzej, fotografija. — Spomini avtorja kot borca Poljanske čete. — Ana Tušar, *Škofja Loka, Novi svet* 9, ustni vir. — Fotografiran pred vojno.

Franc Jernejc-Milče se je rodil 5. marca 1922 v Jaršah ob Savi, po končani osnovni šoli se je izučil ključavničarske obrti. — Za ostale podatke glej J. Mrovlje, *Poveljniki in politkomisarji Poljanskega bataljona*, *Loški razgledi* 28, 1981, str. 66.

Fotografiran leta 1944 v Malenskem Vrhu.

Karol Kavčič-Iztok se je rodil 1. aprila 1924 na Dobračevi pri Žireh kot kmečki sin. — V NOV je stopil prostovoljno 10. januarja 1943, in sicer v Poljansko četo 3. bataljona Gorenjskega odreda. V četi je imel položaj vodnika. Kasneje je bil v Žirovski četi, v kateri je bil zadnje dni maja 1943 imenovan za politkomisarja čete. Nato je bil obveščevalec Gorenjskega odreda in 9. korpusa. Danes je major JLA v rezervi, stanuje na Dobračevi pri Žireh.

Fotografiran leta 1945.

Alojz Krelj-Simon se je rodil 9. junija 1915 v Stari Loki, Škofja Loka. Po končani osnovni šoli se je izučil frizerske obrti. — V partizane je stopil prostovoljno 9. maja 1943 v 4. Selški bataljon Gorenjskega odreda. V juniju in juliju 1943 je bil politkomisar Žirovske čete. Od avgusta 1943 do februarja 1945 je bil v Prešernovi brigadi, nato je bil imenovan za politkomisarja zaščitnega bataljona 31. divizije pri 9. korpusu. Demobiliziran je bil kot kapetan JLA v rezervi, danes kot upokojeni uslužbenec stanuje v Škofji Loki.

Fotografiran leta 1945.

Strojislav Poljanšek-Stojan se je rodil 7. decembra 1922 na Dobračevi pri Žireh, po končani osnovni šoli in poklicni strokovni šoli je delal kot gradbeni delovodja. — V NOV je stopil prostovoljno 7. februarja v Poljansko četo Gorenjskega odreda, kjer je bil mitraljezec, a pozneje politdelegat. V prvi polovici maja 1943 je bil imenovan za politkomisarja novo ustanovljene Črnovrške čete v 3. bataljonu Gorenjskega odreda. S to enoto se je 12. julija 1943 vključil v Gorenjsko brigado. Pozneje je bil kot obveščevalni oficir v enotah 9. korpusa. Po končani višji vojaški akademiji je bil višji oficir v JLA, danes podpolkovnik JLA v pokoju, stanuje v Ljubljani.

Fotografiran leta 1945.

Uporabljeno gradivo in viri

Podatke o poveljniškem kadru sem uredil po kronološkem zaporedju ohranjenih pisemenih virov teh partizanskih enot in po razgovorih z nekdanjimi komandirji, politkomisarji in borci, ki so vojno preživeli.

- *Zbornik dokumentov in podatkov o NOV VI/5*, 1960, dok. 95, str. 247.
- *Dokumenti ljudske revolucije v Sloveniji*, knjiga 5, 1978, dok. 115, str. 338.
- Bogo Flander-Klusov Joža, *Bataljon*, zbrano delo, 1980 (uredil E. Cesar).
- *Borec* 4/1982, str. 193.